

ABSTRAKT

PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST: TEORETICKÁ A KOMPARATIVNÍ ANALÝZA PROSTÉ EKONOMICKÉ ŠKODY

Cílem této práce je představit pojem prosté ekonomické škody a jeho umístění v právních systémech Francie, Anglie, Německa a České republiky. Komparativní studie prosté ekonomické škody odhaluje, že přiznání náhrady ekonomické škody často naráží na tzv. pravidlo vyloučení, které říká, že žalobci nelze přiznat náhradu čistě finanční škody. Právní teorie nenabízí uspokojivou odpověď na otázku, proč by odpovědnost za finanční škodu měla nebo naopak neměla být založena. Ekonomické modely odpovědnosti naopak poskytují vysvětlení jednotlivých případů prosté ekonomické škody a identifikují případy, kdy by nepřiznání náhrady vedlo k neefektivním výsledkům. Ekonomická analýza ukazuje, že klíčovým faktorem při určení optimálního rozsahu odpovědnosti je vztah mezi prostou ekonomickou škodou a společenskou škodou (*social loss*). Ekonomická škoda by se měla nahrazovat jenom v rozsahu, v jakém odpovídá společensky relevantní škodě. Principem je pravidlo, že žalobce nemůže být odškodněn za čistě soukromou ekonomickou škodu (*private loss*). Hypotézou této práce je, že ačkoli soudy ve srovnávaných jurisdikcích formálně nezastávají toto ekonomické východisko, přesto se ve svém rozhodování řídí ekonomicky efektivními kritérii. Srovnávací analýza nám odpoví na otázku, ve kterých situacích je použití pravidla optimální odpovědnosti v rozporu se zakořeněnými právními pravidly odpovědnosti.

Tato diplomová práce se skládá z osmi kapitol. První kapitola je úvodní a vymezuje základní terminologii používanou v této práci: prostá ekonomická škoda (*pure economic loss*) a následná ekonomická škoda (*consequential economic loss*). Druhá kapitola popisuje standardní případy prosté ekonomické škody: nepřímou škodu (*ricochet loss*), přenesenou škodu (*transferred loss*), poškození veřejných služeb a infrastruktury a spolehnutí se na nesprávnou profesionální radu. Třetí kapitola vymezuje nejčastější argumenty proti náhradě prosté ekonomické škody: problém předvídatelnosti prosté ekonomické škody, argument neomezeného množství soudních sporů, hierarchii chráněných zájmů a historické pozadí pravidla vyloučení. Čtvrtá kapitola představuje systémy odpovědnosti Francie, Anglie, Německa a České republiky v kontextu prosté ekonomické škody. Pátá kapitola analyzuje ekonomické pozadí odpovědnosti za škodu a pravidla vyloučení. Říkáme, že pravidlo vyloučení lze chápat též jako způsob omezení odpovědnosti na společensky relevantní externalitu. Ekonomicky konformní formulace pravidla vyloučení vyžaduje rozlišení mezi soukromou škodou, která generuje odpovídající společenskou škodu a škodu, která je čistě soukromá, protože znamená škodu ve sféře jednotlivce, která je ale vyrovnána užítkem pro jiné

subjekty, takže výsledná společenská škoda nevznikne. Pravidlo vyloučení pak říká, že žalobce nemůže získat náhradu škody, která je čistě soukromá. Šestá kapitola zkoumá ekonomické pozadí standardních případů prosté ekonomické škody a načrtává optimální rozsah odpovědnosti. Sedmá kapitola obsahuje komparativní případové studie prosté ekonomické škody ve Francii, Anglii, Německu a v České republice. Osmá kapitola je závěrečnou kapitolou, která shrnuje, že práce naplnila svůj cíl, kterým bylo prokázání hypotézy. Uzavírá, že pojmem prosté ekonomické škody by se v českém právu měla více zabývat jak judikatura, tak i akademická oblast. Tato práce má ambici být podnětem pro takovou diskusi.